

нові мотиви, співзвучні своїм ідеалам суспільної справедливості, свободи, протесту проти політичного гніту і будь-якого посягання на свободу і гідність людини, людської особистості, заклавши міцні підвалини національного відродження.

При цьому боротьбу за справедливість, щастя і добро проти зла і насильства Шевченко тісно пов'язував з ідеєю милосердя, яке визнавав вищою основою людської гідності, духовності, людських взаємовідносин, поступків, вчинків і розумів, як істинно людське почуття, співчутливе ставлення людини до людини, прагнення робити добро, допомагати один одному у боротьбі з нещастям.

Світоглядні позиції Шевченка зумовили своєрідність його ставлення до історії. Бачення світу в нього при всій загальнолюдській спрямованості глибоко національне, позачасове. Символічним кодом у ньому зосереджуються колективні надії і пам'ять, минуле, сучасне і майбутнє, розкриття якого дає змогу пізнати світову правду і про приховані колективні гріхи, і про "золотий вік", який був і ще повернеться. В історичному інтелектуальному ключі все це спрямовується на глибоке відчуття української історичної долі й колективної душі. При цьому у Шевченка природним шляхом поєднуються, здавалося б, несумісні способи мислення – мислення XVIII ст. козацько-станового патріотизму як апофеозу України, її історії та права, з романтичним апофеозом світової своєрідної релігії народу, баченої позаісторично.

Творчість Шевченка і сьогодні робить людей добрими, кращими та вселяє надію на щасливе майбутнє України.

ОБРАЗ КОБЗАРЯ В ПОЕЗІЇ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Санжаревська І., студ. I курсу факультету інженерів землевпорядкування
Науковий керівник – Князь Т. М., старший викладач кафедри укр. та рос. мов

На початку ХХ ст. українськими селами мандрували більше ніж тисяча кобзарів. Породжуючи селами та містечками, кобзарі зупинялись і грали на ринкових майданах чи ярмарках, біля церков і монастирів. Їхній репертуар складався, передусім, з трьох компонентів: релігійної музики, епосів, танцювальної музики та гумористичних пісень.

Образ кобзаря, натхненного співця волелюбних ідей і героїчної слави, виразника народних сподівань представлений в поезії Тараса Шевченка.

Літературний портрет Шевченкового образу кобзаря постає в поемі "Перебендя" (1839). Пісенний репертуар його тематично й жанрово різноманітний. Пісні, які він виконує – веселі, жартівливі, весільні, любовні, сирітські, журливі, героїчні, побутові, козацькі, історичні... народний співець співає всюди, де збирається народ.

Якщо в поезії 1837-1840 рр. кобзар постає як романтичний співець героїчного минулого, який боляче реагує на життя поневоленого народу, то в поемі "Гайдамаки" (1841) це – співець повстанців, який підносить їх героїчний

дух своїми піснями. На відміну від поеми "Перебендя", де Шевченко тільки перелічує назви пісень у репертуарі кобзаря, у "Гайдамаках" він наводить у виконанні Волоха низку пісень "Ой, волохи, волохи", "Ночували гайдамаки", "Ой гоп таки так!".

Цікавим є образ кобзаря-вдівця Степана, змальованого в Шевченковій поемі "Невільник" (1859). У центрі думи – сирота Степан, потрапляє до турецької неволі, а потім, ставши кобзарем, склав пісню про свою долю. Творчістю Тараса Шевченка захоплювалися і захоплюються, адже саме він підніс образ кобзаря до символу – як виразника національного болю України, волі й незалежності рідного краю.

КАТЕГОРІЯ ДОБРА У ТВОРЧОСТІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Свириденко М.І., студ. І курсу факультету обліку та фінансів
Науковий керівник – Гаврилюк Ю.М., канд. філол. наук, доцент кафедри
філософії

В історії кожного народу є імена, які він свято береже у своїй пам'яті і з великою любов'ю та повагою передає з покоління в покоління. Є таке ім'я і у нашого народу — Тарас Шевченко. Не було і немає в Україні поета, який був би йому подібний. Не було у ньєнки України сина, який так ніжно і віддано любив свій народ і так страждав за нього. Саме він зберіг і повернув народу його голос — українську мову. Для кожного з нас ім'я Шевченка є святим.

У творах Шевченка згадуються усі життєві цінності людини. Добро Тарас Григорович ставить понад усіма людськими цінностями: « Добро найкраще на світі », і воно – « братолюбіє ».

Співвідношення добра і зла – одне з центральних питань більшості релігій та філософських систем. Переважно зло осмислюється як несаможиттєве щодо добра або є його критерієм за протилежністю. Або ж зло є маскою добра. « Розрізнення добра і зла » вважав основним завданням для людини Томас Карлайль. Це – ХІХ століття. А в ХХ Еріх Фромм постулював: « Я знаю тільки два шляхи, що ведуть до вибору добра. Перший полягає в служінні і підкоренні моральним засадам. Другий шлях – розвивати почуття добра, чинячи добре й справедливе ».

Для Шевченка характерна не лише постійна зосередженість на оцьому розрізненні добра і зла, а й особлива суб'єктивність цієї зосередженості. Він чинить напружений іспит самому собі, а не лише світові (хоч і світові, але не минаючи себе).

*Один у одного питаєм,
Нащо нас мати привела?
Чи для добра? Чи то для зла?
І хоч, на людський світ дивлячись, часто здається:
Нема добра творящого,
Нема ні одного!*

Але Тарас Григорович вселяє добро, любов і надію в наші серця, завдяки